

Tussen hart en kompas; een praktische werkvorm

De gv als
gewetens-
werker

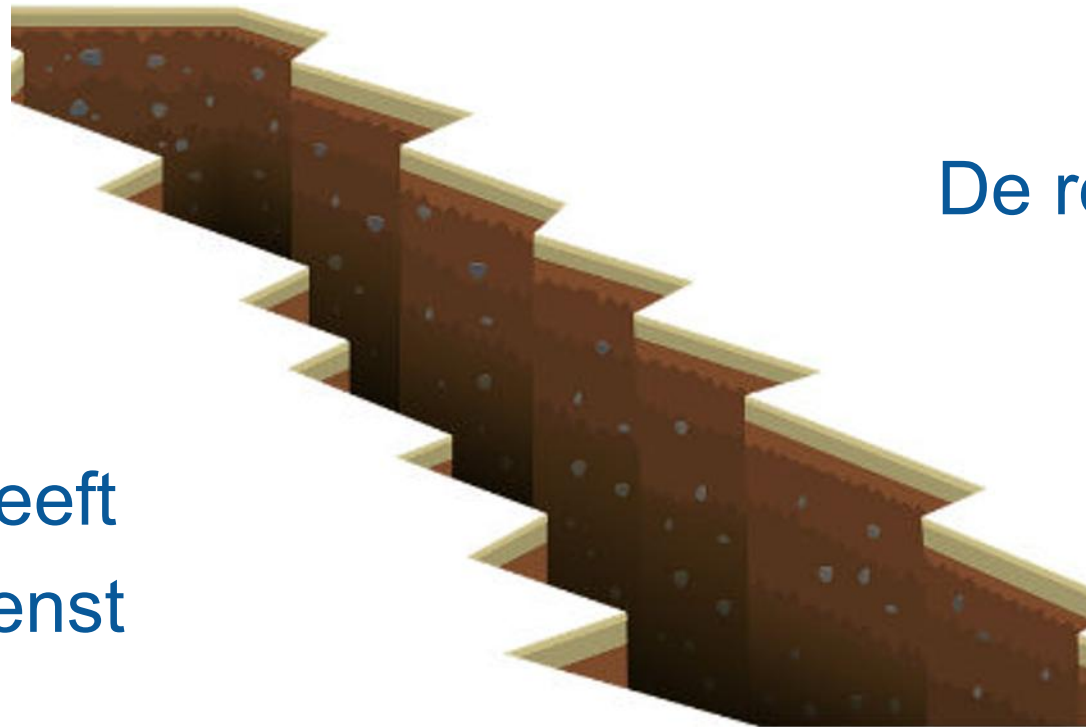
Wat gaan we doen vandaag?

- Verband morele stress en emoties
- Morele stress en ethiekondersteuning; gv als gewetenswerker
- De workshop zelf
 - Emoties
 - Ethiek
 - Wijzen emoties ons de (goede) weg?
- Waarom is dit een goede oefening?

Morele stress

Wat je nastreeft
Wat je toewenst

De realiteit

Bronnen van morele stress

- Je gunt iemand iets anders (tragiek)
- Je wil de situatie zo graag veranderen, maar dat lukt niet door een tekort
 - Invloed, tijd, regelruimte, deskundigheid, continuïteit etc.
- Prioritering van waarden is anders
- Invulling van waarden is anders
- Je moet kiezen tussen twee kwaden
- Je weet niet wat je moet kiezen

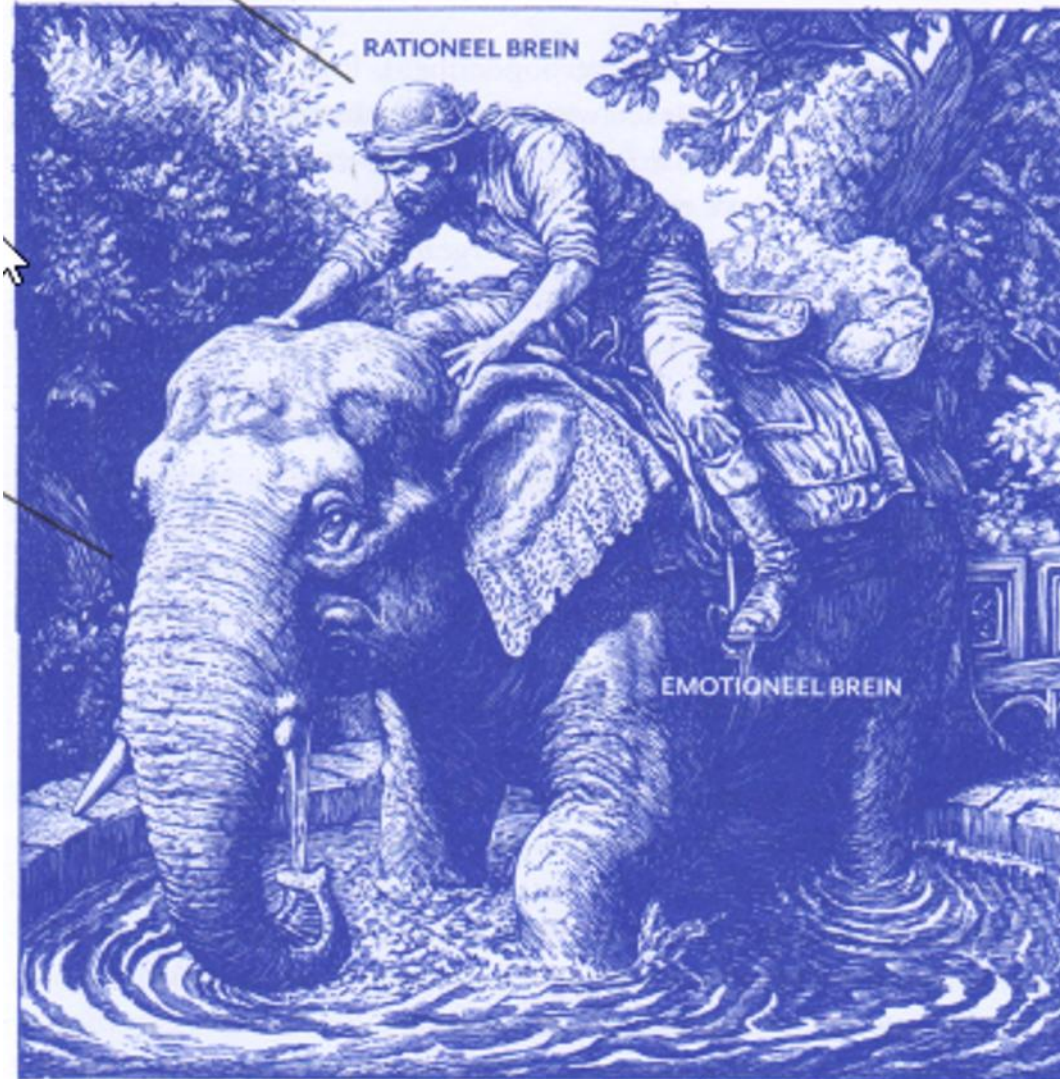

Ethiekondersteuning bij morele stress

De GV als *gewetenswerker*

- Morele stress op het spoor komen
- Moet hier gehandeld worden of niet?
 - Moreel beraad, morele counseling etc.
- Helpen woorden geven aan waarom het voor iemand knelt
 - Beluisteren, ondersteunen, onderkennen, verkennen, duiden, verbinden
- Helpen onderzoeken waar het knelt (zie vorige dia)
- Samen (ver)dragen (en/ of verantwoordelijkheid nemen)

Ethiek en emoties

Onderzoeken

VIVENT
zorgt!

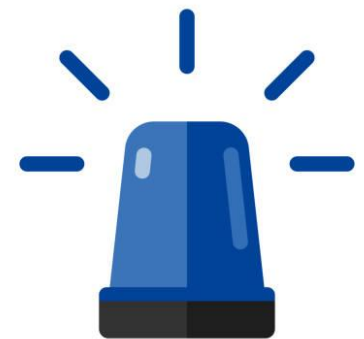
**KLAAR
VOOR
DE START**

Emoties?

Communicatie: Ze laten anderen zien hoe we ons voelen.

Actie: Angst zet aan tot vluchten, boosheid tot grenzen stellen.

Evaluatie: Ze helpen ons te bepalen of een situatie goed of slecht (voor ons) is.

Bang

Boos

Blij

Bedroefd

**Je ligt op het strand en er komt een
grote zwarte hond op je afgerend.**

ZUINIGHEID VRIJHEID GELUK RUST
WELZIJN GEZONDHEID OPENHEID
MACHT KWALITEIT VAN LEVEN LOYALITEIT
RECHTVAARDIGHEID EIGEN REGIE
ZELFRESPECT GEHOORZAAMHEID SOLIDARITEIT
ZELFSTANDIGHEID DUIDELIJKHEID DESKUNDIGHEID EER
INTEGRITEIT PROFESSIONALITEIT BETROUWBAARHEID
WERKPLEZIER GELIJKWAARDIGHEID BETROUWBAARHEID
SAMENWERKING ONAFHANKELIJKHEID DIVERSITEIT
VERDRAAGZAAMHEID TRANSPARANTIE
NAASTENLIEFDE GEWETENSVOLHEID ZORGVULDIGHEID
AUTONOMIE HULPVAARDIGHEID VERTROUWEN
EIGENHEID VERANTWOORDELIJKHEID VEILIGHEID
EERLIJKHEID FLEXIBILITEIT TROTS
HARMONIE WAARDIGHEID
ORDE INVLOED TROUW
IMAGO

Goede tip:

Tijdens de workshop werd de tip gegeven om deze dia anders vorm te geven voor collega's met dyslexie. Minder woorden, minder kleuren, anders geplaatst op de dia).

Waarden en normen

Waarden

Geeft antwoord op de vraag:
Wat is belangrijk?

- Algemeen
- Ideaal
- Motiverend
- Positief
- Op de achtergrond
- 'eit' / 'heid'

Rechtvaardigheid, eerlijkheid,
loyaliteit, veiligheid, vrijheid.

Normen

Geeft antwoord op de vraag:
Wat moet ik doen?

- Specifiek / voorschrijvend
- Richtlijn / regel
- Bindende kracht
- Voorgrond
- Maakt concreet

Niet stelen, niet liegen, huisregels,
behandelplan

Bronnen van moraal

Persoonlijk

- Opvoeding
- Familie en vrienden
- Opleiding

Professioneel

- Werkomgeving
- Beroepscodes
- Instellingsregels

Maatschappelijk

- Religie
- Cultuur
- Media

Moreel kompas

- Onbewust
- Wat jij belangrijk vindt
- Waar jij je goed bij voelt
- Waar jij goed in bent
- Waar jij jezelf en de ander op beoordeelt (moraal)

**Je gaat met je gezin op vakantie en je
puberdochter zit de hele dag op haar
telefoon en wil nergens mee naartoe.**

ZUINIGHEID VRIJHEID GELUK RUST
WELZIJN GEZONDHEID OPENHEID
MAGT BETROKKENHEID LOYALITEIT
RECHTVAARDIGHEID EIGEN REGIE
ZELFRESPECT GEHOORZAAMHEID SOLIDARITEIT
ZELFSTANDIGHEID DUIDELIJKHEID DESKUNDIGHEID EER
INTEGRITEIT PROFESSIONALITEIT BETROUWBAARHEID
WERKPLEZIER GELIJKWAARDIGHEID DIVERSITEIT
SAMENWERKING ONAFHANKELIJKHEID
VERDRAAGZAAMHEID TRANSPARANTIE
NAASTENLIEFDE GEWETENSVOLHEID ZORGVULDIGHEID
AUTONOMIE HULPVAARDIGHEID VERTROUWEN
EIGENHEID VERANTWOORDELIJKHEID VEILIGHEID
EERLIJKHEID FLEXIBILITEIT TROTS
HARMONIE WAARDIGHEID
ORDE INVLOED TROUW
IMAGO

**Je broer vraagt je mee om samen op
fietsvakantie te gaan en – back to basic –
te kamperen.**

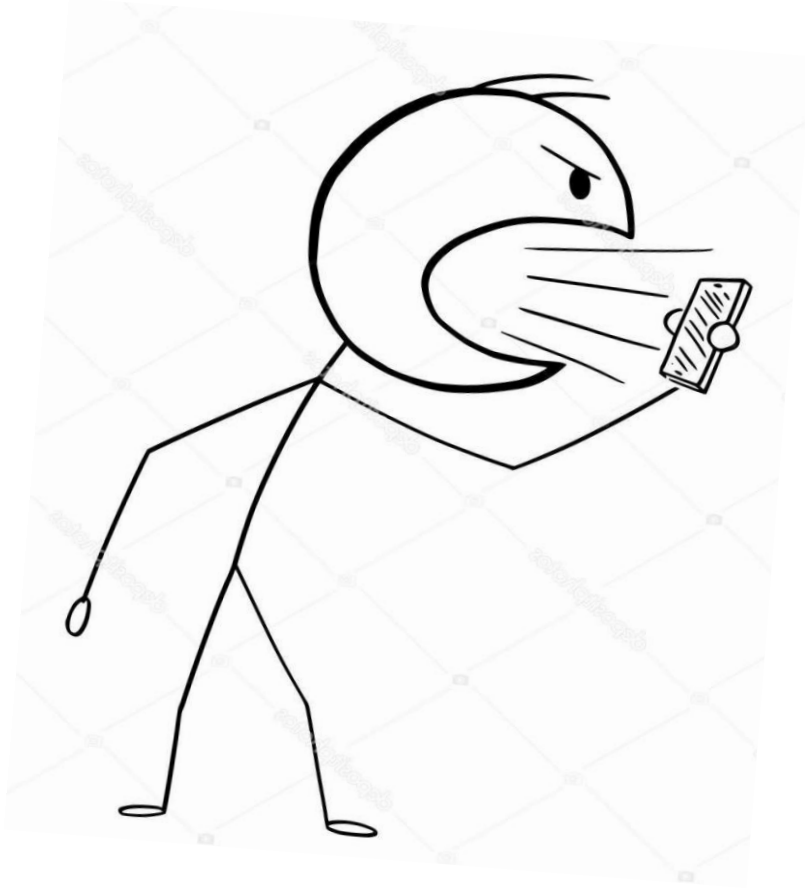
ZUINIGHEID VRIJHEID GELUK RUST
WELZIJN GEZONDHEID OPENHEID
MAGT Kwaliteit van Leven LOYALITEIT
MAGT BETROKKENHEID EIGEN REGIE
ZELFRESPECT RECHTVAARDIGHEID SOLIDARITEIT
ZELFSTANDIGHEID GEHOORZAAMHEID DESKUNDIGHEID EER
INTEGRITEIT PROFESSIONALITEIT BETROUWBAARHEID
WERKPLEZIER GELIJKWAARDIGHEID DIVERSITEIT
SAMENWERKING ONAFHANKELIJKHEID
VERDRAAGZAAMHEID TRANSPARANTIE
NAASTENLIEFDE GEWETENSVOLHEID ZORGVULDIGHEID
AUTONOMIE HULPVAARDIGHEID VERTROUWEN
EIGENHEID VERANTWOORDELIJKHEID VEILIGHEID
EERLIJKHEID FLEXIBILITEIT TROTS
HARMONIE WAARDIGHEID
ORDE INVLOED TROUW
IMAGO

Je collega zegt een half uur voor jullie afspraak af omdat hij zich niet heeft kunnen voorbereiden.

ZUINIGHEID VRIJHEID GELUK RUST
WELZIJN GEZONDHEID OPENHEID
MAGT BETROKKENHEID LOYALITEIT
RECHTVAARDIGHEID EIGEN REGIE
ZELFRESPECT GEHOORZAAMHEID SOLIDARITEIT
ZELFSTANDIGHEID DUIDELIJKHEID DESKUNDIGHEID EER
INTEGRITEIT PROFESSIONALITEIT BETROUWBAARHEID
WERKPLEZIER GELIJKWAARDIGHEID DIVERSITEIT
SAMENWERKING ONAFHANKELIJKHEID
VERDRAAGZAAMHEID TRANSPARANTIE
NAASTENLIEFDE GEWETENSVOLHEID ZORGVULDIGHEID
AUTONOMIE HULPVAARDIGHEID VERTROUWEN
EIGENHEID VERANTWOORDELIJKHEID VEILIGHEID
EERLIJKHEID FLEXIBILITEIT TROTS
HARMONIE WAARDIGHEID
ORDE INVLOED TROUW
IMAGO

Vertaal je emoties naar waarden

Google
Translate

Emoties zijn ethiek verklikkers

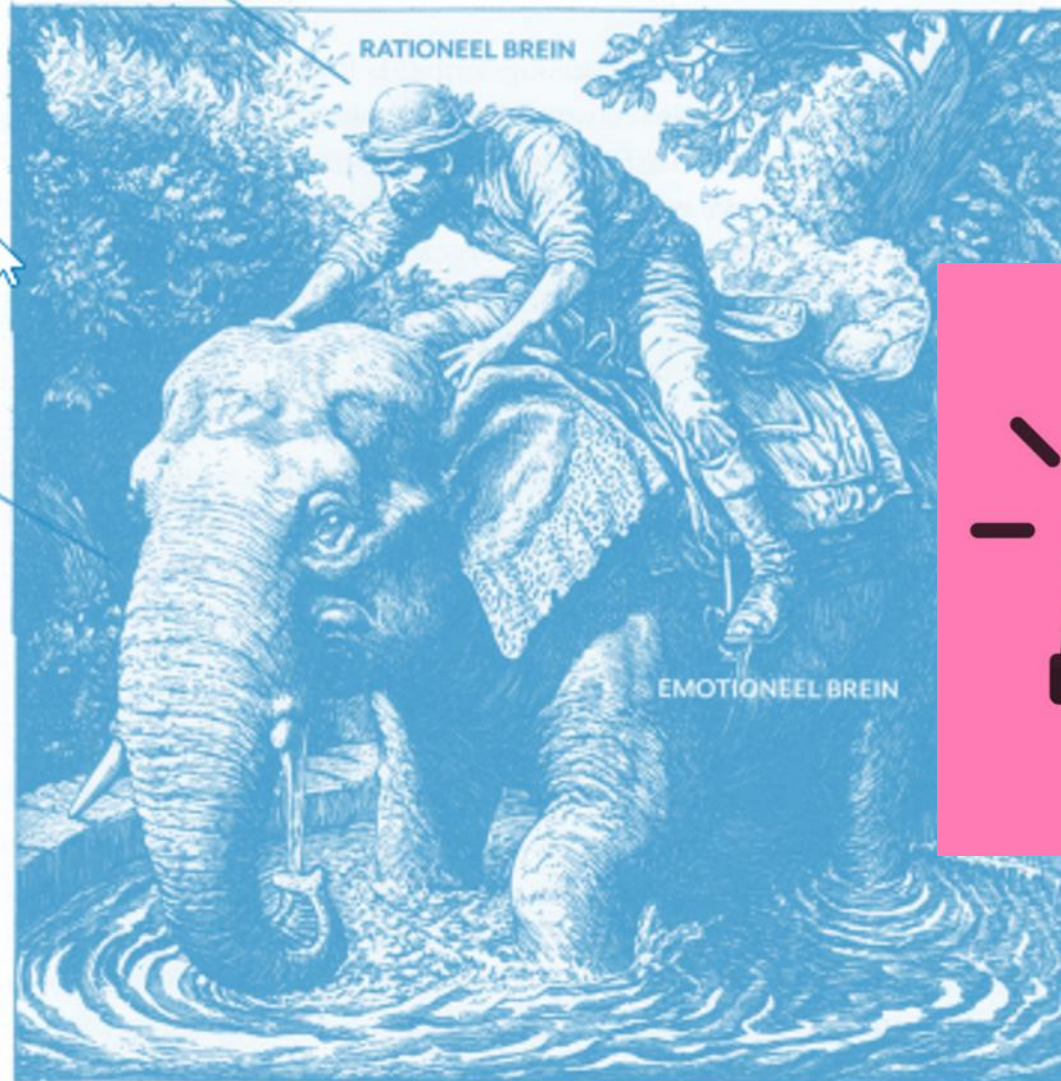

The End

Waarom een *zinnvolle* oefening?

- Medewerkers ontdekken hoe verschillend we zijn.
- Je kunt daarmee het belang van nieuwsgierigheid onderstrepen.
- Medewerkers breiden hun (moreel) vocabulaire uit.
- Medewerkers leren hun eigen emoties te vertalen naar waarden.
- Het is een werkvorm met fysieke beweging en doet dus een beroep op méér dan alleen de ratio.
- Met de stellingen die je zelf kiest kun je ook bepaalde praktijken bevragen.

Ondersteunen bij de juiste samenwerking

Madeleine Kievits
Ethicus en geestelijk verzorger Vivent

m.kievits@vivent.nl

Bedankt
voor het
luisteren!

